

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1. JUDr. Ľ. O.**, bytom E., **2. Ing. Š. B.**, bytom T., **3. Ing. P. B.**, bytom T., **4. Ing. J. Š.**, bytom T., **5. Mgr. L. O.**, bytom E., **6. J. S.**, bytom J., *všetci zastúpení advokátkou JUDr. L. V.*, so sídlom Z., proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad v Košiciach**, so sídlom Komenského 52, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2010/00261 zo dňa 15. februára 2010, o odvolaní žalobkyne v 5. rade a žalobcu 6. rade proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č.k. 6S/11654/2010 - 60, zo dňa 28. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/11654/2010 - 60, zo dňa 28. októbra 2010 v časti zastavenia konania voči žalobkyne v 5. rade a žalobcovi v 6. rade **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Košiciach (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) v súlade s ustanovením § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) zastavil konanie, ktorým sa žalobcovia v 1. až 6. rade domáhali, prostredníctvom spoločne podanej žaloby (§ 250 ods. 3 OSP), preskúmania zákonnosti v záhlaví uvedeného rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia Mesta Spišská Nová Ves č. 20-4585/2009-Ag zo dňa 18. novembra 2009. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 246 ods. 1 vety prvej OSP.

Krajský súd, odvolávajúc sa na ustanovenia § 247 ods. 2 OSP, § 250b ods. 1 OSP, § 24 ods. 1, ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len ako „správny poriadok“) v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z listín nachádzajúcich sa v administratívnom spise, ako aj z podaní účastníkov konania, obsiahnutých v súdnom spise vyplýva, že spoločná žaloba žalobcov bolo podaná na poštovú prepravu dňa 3. mája 2010, pričom napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu bolo

žalobcom v 1. až 3. rade doručené dňa 18. februára 2010 a teda týmto lehota na podanie žaloby uplynula dňa 19. apríla 2010, žalobcovi v 4. rade bolo napadnuté rozhodnutie doručené dňa 19. februára 2010 a lehota na podanie žaloby mu uplynula dňa 19. apríla 2010, pričom poukazujúc na jednoznačnosť týchto zistení, ktoré medzi účastníkmi konania sporné neboli, jednoznačne konštatoval, že žaloba žalobcov v 1. až 4. rade bola podaná oneskorene. Uviedol ďalej, že pokiaľ išlo o doručovanie napadnutého rozhodnutia žalobkyni v 5. rade, vychádzajúc z ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku, považoval zásielku, ktorou jej žalovaný správny orgán doručoval svoje rozhodnutie za doručení dňom 22. februára 2010, a to v zmysle poslednej vety citovaného zákonného ustanovenia, poskytujúceho výnimku zo zásady, že doručenie zásielky pôsobí až od okamihu, keď sa písomnosť dostala do rúk adresáta, a to bez ohľadu na to, či sa adresát o uložení zásielky na pošte fakticky dozvedel alebo nedozvedel, pretože z tohto zákonného ustanovenia vyplýva fikcia doručenia zásielky žalobkyni v 5. rade. V tejto súvislosti poukázal na obsah návratky doručky pripojenej k napadnutému rozhodnutiu, z ktorej vyplýva, že zásielka bola žalobkyni v 5. rade doručovaná do vlastných rúk dňa 18. februára 2010, pričom opakované, doručovanie bolo vykonané dňa 19. februára 2010 a keďže žalobkyňa v 5. rade nebola zastihnutá, zásielka bola v rovnaký deň uložená na pošte. Poukázal ďalej na to, že žalobkyňa v 5. rade pri podaní žaloby ani v jej obsahu netvrdila, že by sa v čase doručovania napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu zdržiavala mimo miesta doručenia, a preto jej tvrdenie v podaní až zo dňa 26. júla 2010 o tom, že je preukázateľné, že sa zdržiavala v čase doručovania mimo miesta doručovania bez toho, aby toto svoje tvrdenie dokladovala vierohodným dôkazom, nezohľadnil, nakoľko žalobkyňa v 5. rade o tejto skutočnosti súdu nedoložila ani neoznačila v súlade s ustanovením § 120 ods. 1 vety prvej za použitia ustanovenia § 246c ods. 1 vety prvej OSP, vierohodný dôkazný prostriedok. Z uvedených dôvodov preto uzavrel, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobkyni v 5. rade doručené v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku dňa 22. februára 2010, v dôsledku čoho jej lehota na podanie žaloby uplynula dňa 22. apríla 2010. Vo vzťahu k žalobcovi v 6. rade posúdil žalobu ako žalobu podanú neoprávnenou osobou podľa § 250d ods. 3 OSP dôvodiac tým, že tento proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu nepodal odvolanie, ktorá skutočnosť v konaní spornou nebola, a teda nevyčerpal riadny opravný prostriedok, ktorý preň zákon pripúšťa a toto nadobudlo právoplatnosť. Z vyššie uvedených dôvodov, prvostupňový súd o žalobe žalobcov v 1. až 5. rade rozhodol tak, že konanie zastavil z dôvodu oneskorene podanej žaloby a konanie o žalobe podanej žalobcom v 6. rade, z dôvodu, že ju podala neoprávnená osoba, a to podľa § 250d ods. 3 OSP. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, nakoľko bolo konanie zastavené.

Proti uzneseniu krajského súdu podala žalobkyňa v 5. rade a žalobca v 6. rade odvolanie, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a náhrady trov odvolacieho konania. Žalobkyňa v 5. rade namietala uplatnenie fikcie doručenia, pri doručovaní napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, dôvodiac tým, že už vo vyjadrení tvrdila skutočnosť, že nemala možnosť v čase doručovania dotknutého rozhodnutia si toto rozhodnutie vyzdvihnúť, nakoľko

sa v danom čase nezdržiavala v mieste trvalého bydliska a o pokuse opakovaného doručovania sa nedozvedela, pričom o tom, že nastala fikcia doručenia sa dozvedela až z výzvy krajského súdu o vyjadrenie, v ktorom túto už namietala. Mala za to, že prvostupňový súd sa nedostatočne zaoberal otázkou doručovania, prevzal tvrdenie žalovaného správneho orgánu o fikcii doručenia, pričom správny orgán je povinný skúmať podmienky doručenia pre nastolenie fikcie doručenia v zmysle správneho poriadku. Namietala, že krajský súd nevykonal dokazovanie vo veci doručovania, pričom počas celého konania správneho orgánu, ako aj v podanej žalobe sa účastníkmi konania spôsob doručovania rozhodnutí správneho orgánu namietal. Upriamila pozornosť na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej nie je možné dospieť k záveru, že účinky fikcie doručenia nastali len na základe konštatovania správneho orgánu a zároveň poukázala na publikovaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo/13/2004, v ktorom sa uvádza, že účinky fikcie doručenia nastávajú len za predpokladu, že adresát mal reálnu možnosť písomnosť si v zákonom stanovenej lehote vyzdvihnúť, ale neurobil tak. Z uvedených dôvodov mala za to, že prvostupňový súd jej týmto postupom odňal ako účastníčke konania možnosť konať pred súdom, čím porušil jej zákonné ľudské právo vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky a rovnako tiež takýto postup je v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej nie je možné rozhodnúť len na základe predpokladu, bez skutočného skúmania veci.

Žalobca v 6. rade brojil proti uzneseniu krajského súdu, dôvodiac skutočnosťou, že odvolanie proti prvostupňovému správne rozhodnutiu nepodal z dôvodu, že mu predmetné rozhodnutie doručené nebolo a o rozhodnutí sa dozvedel až po jeho právoplatnosti vytýkajúc prvostupňovému súdu, že sa touto skutočnosťou nezaoberal a len konštatoval, že žalobca v 6. rade nevyužil riadny opravný prostriedok, majúc za to, že takýmto postupom mu prvostupňový súd ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom, čím porušil jeho zákonné ľudské právo vyplývajúce mu z Ústavy Slovenskej republiky.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne v 5. rade a žalobcu v 6. rade, pridržiac sa svojho písomného vyjadrenia k žalobe, navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal žalobkyňou v 5. rade a žalobcom v 6. rade napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie **žalobkyne v 5. rade a rovnako tiež žalobcu v 6. rade treba považovať za dôvodné.**

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podstatou správneho súdництва je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podľa § 250b ods. 1 OSP žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 24 ods. 1 správneho poriadku, dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, **hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu.** Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Odvolačný súd, z doručienky ozrejmujúcej priebeh doručovania napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, mal preukázané, že žalobkyni v 5. rade bolo **dňa 18. februára 2010** neúspešne doručované napadnuté rozhodnutie, **dňa 19. februára 2010** bolo vykonané opakované doručenie a v tento deň bola zásielka uložená na pošte. Žalobkyňa v 5. rade si dňa 9. marca 2010 predmetné rozhodnutie osobne prevzala.

Žalovaný správny orgán vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že „... žalobkyňa v 5. rade prevzala žalobou napadnuté rozhodnutie na pošte dňa 9. marca 2010, avšak zásielka jej bola na pošte uložená dňa 19. februára 2010, t.j. podľa ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku, jej bolo žalobou napadnuté rozhodnutie doručené dňa 22. februára 2010...“.

Žalobkyňa v 5. rade vo svojom vyjadrení zo dňa 26. júla 2010 uviedla, že sa preukázateľne v čase doručovania napadnutého rozhodnutia zdržiavala mimo miesta doručenia, pričom o tejto skutočnosti bola informovaná aj poštová doručovateľka.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 65/2010 -49 zo dňa 27. októbra 2010 uviedol, že „...*Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t.j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť*

dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodných spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvodené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I ÚS 119/07).“

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri skúmaní dôvodnosti námietky žalobkyne v 5. rade, **túto vzhladol za opodstatnenú**, argumentujúc tým, že z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by prvostupňový súd relevantne skúmal, či boli v danom prípade kumulatívne splnené všetky podmienky zákonom požadované na uplatnenie inštitútu tzv. náhradného doručenia, pričom práve takýto postup súdu je v rozpore s existujúcimi nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. I. ÚS 119/07, II. ÚS 65/2010) a zakladá eventualitu odňatia možnosti žalobkyne v 5. rade konať pred súdom.

Podľa § 42 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) verejnou vyhláškou sa oznámi územné rozhodnutie o umiestnení líniovej stavby a v odôvodnených prípadoch aj o umiestnení zvlášť rozsiahlej stavby, **stavby s veľkým počtom účastníkov konania**, ako aj rozhodnutie o využití územia a o ochrannom pásme, ak sa týka rozsiahleho územia. Doručenie sa uskutoční vyvesením územného rozhodnutia na 15 dní spôsobom v mieste obvyklým. Posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia.

Podľa § 140 stavebného zákona, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

K námietke žalobcu v 6. rade považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že zákonným predpokladom na postup podľa druhej hlavy piatej časti OSP je, že predmetom súdnemu prieskumu **je právoplatné rozhodnutie, ktoré právoplatnosť docielilo po tom, ako účastník správneho konania využil riadny opravný prostriedok, ktorý preň príslušný právny predpis, v danom prípade stavebný zákon, pripúšťa.** Avšak na strane druhej treba v tejto súvislosti uviesť, že prvostupňový súd len skonštatovaním skutočnosti, že žalobca v 6. rade nebol oprávnenou osobou na podanie žaloby (§ 250d ods. 3 OSP), keďže nevyužil riadny opravný prostriedok proti prvostupňovému správnomu rozhodnutiu, tomuto účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom, nakoľko sa dôsledne v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s jeho námietkou poukazujúcou na zákonnosť doručovania prvostupňového správneho rozhodnutia, čím svoje rozhodnutie postihol vadou nepreskúmateľnosti pre jeho nezrozumiteľnosť. Z týchto dôvodov preto odvolací súd nemal inú možnosť, ako vzhliadnuť námietku žalobcu v 6. rade, **za dôvodnú.**

Odvolací súd dáva do pozornosti, že účastník konania má právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky a je súčasťou obsahu práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom, ktoré zákonodarca spája s odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup pred všeobecným súdom, ktorý predstavuje chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V ďalšom konaní bude preto úlohou prvostupňového súdu preskúmať, či v danom prípade boli splnené všetky zákonom požadované podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia **žalobkyni v 5. rade** a to relevantnými dôkazmi v podobe vyjadrenia poštového doručovateľa, či pri doručovaní predmetného rozhodnutia žalobkyni v 5. rade postupoval v súlade s poštovým poriadkom a taktiež podloženým vyjadrením žalobkyne v 5. rade o tom, kde sa v čase doručovania tohto rozhodnutia zdržiavala. Vo vzťahu **k žalobcovi v 6. rade** bude potrebné, aby sa prvostupňový súd náležite v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal s jeho dôvodom neuplatnenia riadneho opravného prostriedku, za ktorý označil spôsob doručovania prvostupňového správneho rozhodnutia.

Vzhľadom na vyššie uvedené, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vzťahu k žalobkyni v 5. rade a žalobcovi v 6. rade zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP.

Podľa § 226 OSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 28. septembra 2011

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth